bedrijf. De Schouwburgdirecteur Van Raadt heeft geen stuk kunnen vinden geschikt tot opening van het tooneel. Hij heeft daarom een viertal dramatische critici uitgenoodigd, en hoopt, dat zij door hoogere aesthetische wijsheid in staat zullen zijn, hem zulk een stuk te verschaffen. Maar de heeren kunnen wel aanmerkingen, maar geene stukken maken. Een dichter Van Ghent, zegt hun de waarheid, en deelt den Directeur mede, dat hij op zijn leeftijd er van afziet nieuwe dramaas te schrijven. Eindelijk spreekt Janus Simpel, kamerbewaarder van den Directeur, eene feestrede uit in vrije comische verzen, die den besten indruk maakt.

De tooneel-recensenten willen verandering in de richting der kunst. Een van hen zegt van den directeur:

„Hij volg' der jongren richting;
„Want slechts een nieuwe Kunst voegt bij de nieuwe Stichting!"

De dichter Van Ghent antwoordt op dezen eisch:

„Ik eerde uw kennis vaak. 'k Zou haar nog hooger eeren,
„Als gij in 't gispen 't zwakst, het sterkst waart in 't waardeeren;
„Voor schrijver en artist, dien gij tot doelwit koost,
„Bij 't scherp woord van verwijt een zachter gaaft van troost.
„Uw nieuwe Kunst! Ik ken haar sombre en en schelle kleuren!
„Haar lach, een schaterlach, doet ons gehoorvlies scheuren,
„Haar woede is als de draak, die vuur en sulfer braakt;
„Haar kamp een worsteling, waarbij 't gebeente kraakt;
„Haar kunstnaar, een genie, die dolende in zijn richting,
„A's philosoof de Idee doet heerschen in de dichting,
„Zich dùs in haar verdiept, dat zij hem overheert,
„De meesteresse wordt en 't brein hypnotiseert,
„Dat dan gestalten vormt, die, handlend als personen,
„Van den normalen mensch vaak slechts het masker toonen.
„Uw Kunst, ze is grof; verfijnd verloopt zij in de School,
„Die teert op de mystiek en wegschuilt in 't symbool.
„Wij willen anders!"

Schimmel zegt in zijne historische aanteekeningen dat de vereeniging: Het Nederlandsche Tooneel jaren lang het mikpunt bleef van de verslaggevers, althans van de meeste, in de dagbladen. De oprichters der vereeniging, die veel waagden en niets te winnen hadden, rekenden op de waardeering en steun van de onpartijdige voorstanders van het tooneel. Ook die bleef uit. De *guerilla* werd steeds heftiger gevoerd. Men verweet het Bestuur, dat het door onkunde den besten artisten geene gelegenheid gaf zich te ontwikkelen. Het repertoire deugde niet, de vertalingen werden voor gebrekkig versleten, de regie veroordeeld. Daarentegen werden andere tooneelgezelschappen gestaag geprezen. Van daar Schimmel's kleine schets bij de opening van den nieuwen schouwburg op 1 September 1894. Hij zegt er van: „Het zou de zwanenzang zijn van den auteur, die daarin een afscheidgroet trachtte te brengen aan het aesthetische keurkorps (de verslaggevers), dat hem steeds had begeleid.

In de hoop, dat het woord „zwanenzang" moge blijken onjuist te zijn geweest, kan ik mij zeer wel vereenigen met het denkbeeld van Schimmel, dat zijne korte schets: *In de Directiekamer* „eene vrij onschuldige scherts" is geweest. Maar men heeft hem met allerlei verwijten overstelpt. De tooneelcritiek kon geen ongelijk hebben. Aan het slot zijner aanteekeningen gekomen, zegt hij deze merkwaardige woorden tot de booze keurmeesters der critiek:

„Uw strijd „voor 't Schoone en Goede" van 1874 tot 1894 gevoerd, is wel eens vergeleken bij het kallen van jonge en oude wijfjes rondom de dorpspomp. Ieder snatert vrijmoedig er op los met innig zelfbehagen en zelfbewondering, maar: . . . inmiddels is het noenmaal op de potkachel aangebrand. Zou die vergelijking ten eenenmale onwaar zijn?" T. B.